

Noget, som jeg er overbevist om, at den Lovgivningsmagt, der vedtog Loven; aldrig paa nogen Maade vilde have givet sin Stemme til, og som jeg derfor ikke troer, at det vil lykkes at sætte igjennem. Jeg skal her ikke selv nærmere betegne, hvilken nøie Forbindelse der i dette Forhold er imellem en Gaards Bygninger og den Plads, hvorpaa de staae, paa den ene Side, og Fæstjorderne paa den anden Side; men jeg har en anden, jeg tør sige, Autoritet i en vis Forstand, som jeg i saa Henseende skal paaberaabe mig. For to Samlinger siden indbragte jeg i Rigsdagen et Lovforslag, hvorefter disse Fæstjorder skulde kunne afløses, og Thinget nedsatte et Udvalg for at tage Sagen under Overbetelse. Dette Udvalg, der var sammensat af Mænd af høist forskjellige Anskuelser, og hvis Ordfører den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 5te Valgkreds (Alein) var, har eenstemmig i en af de Paragrafer, som det affattede, hylt sig om Vesslaffenheden af dette Forhold. Udvalget affattede nemlig et nyt Lovforslag og lagde mit oprindelige Lovforslag tilside. I en af de Paragrafer, det saaledes foreslog, er det kortelig udtalt, hvorledes hele Udvalget betragtede dette Forhold, og jeg skal, idet jeg antager, at den ærede Formand vil tillade mig det, oplæse af denne Paragraf, nemlig § 6, hvad det her gjælder om. Der staaer der: „Ved den særlige Bårdering af Bygningerne med Videre bliver derfor ikke at tage Hensyn til, hvad de, efter deres Besskaffenhed og Grundens med videre Tilliggendes Størrelse o. s. v. i og for sig betragtet kunde anslaaes at være Værd; men Bårderingen bør rette sig efter, hvilken Værdi Bygningerne med Videre maa antages at have som en væsentlig Bestanddeel af den hele samlede Eiendom, hvorhos der navnlig ogsaa bør tages Hensyn til den Betydning, som Bessiddelsen af Bygningerne med Videre har faaet igjennem den særegne Afgang til at faae Fæste paa de tilhørende Jorder, som den ifølge de paa Stedet udbillede Forhold har givet deres Eier“; og med Hensyn til Taxationen af Jorderne hedder det, at der bliver „særligt at tage Hensyn til den Hindring for Jordens Eier i at sælge eller bortfæste denne til Andre end Bygningernes Eier, som følger af Lovgivningens almindelige Fordringer

om Fæstjords Bessyggelse.“ Det maa herved erindres, at dersom man stiller disse to Dele af Fæsteeiendommen særskilt, uafhængige af den Forbindelse, hvori de staae med hinanden, og siger, at enhver af dem har den Værdi, som den i og for sig vilde have, saa maa Bessidderen af disse Jorder gjennem mange, mange Aar have siddet Fæstelovgivningen aldeles overhørig; thi denne paahyder, at enhver Eier af Fæstjord skal sørge for, at den er bessyggel. Naar derfor Administrationen eller Regjeringen, der skulde have Tilshuet med Fæstelovgivningens Opretholdelse, ikke gjennem denne lange Aarrække har søgt at gjøre gjældende, at Bessidderen her begir en Lovovertrædelse, idet han ikke har bessyggel disse Jorder, saa kan dette kun have sin Grund deri, at man er gaaet ud fra, at der var Bygninger, som, uagtet de ikke tilhørte den samme Mand, dog udgjorde en væsentlig Deel af Fæstegodsset, og at Godseieren derigjennem har været under et saadant Tryk, at man har kunnet fritage ham for en særlig Bessyggelse. Denne Sags hele historiske Udvikling viser saaledes tydeligt, at det ikke gaaer an at stille Bygningerne og Jorderne som to hinanden ganske uvedkommende Eiendomme.

Jeg har tilladt mig at rette denne Forespørgsel til den høitærede Indenrigsminister. Under andre Omstændigheder end de her foreliggende ved jeg meget vel, kan en Ministers Forklaring eller Fortolkning af en Lov ikke være endelig afgjørende; men Vedkommende kan, naar han ikke er tilfreds med samme, søge Domstolene; og det er altsaa Domstolene, der have den sidste og endelige Afgjørelse med Hensyn til en Lovs Anvendelse i de enkelte Tilfælde under sig. Men ifølge Loven af 19de Februar 1861 har Indenrigsministeren i dette Tilfælde Afgjørelsen i sin Haand, da der i samme § 2 bestemmes, at den Bessidder af saadant Gods, der vil gjøre denne Ret gjældende, nødtagtig skal opgive for Indenrigsministeriet det Areal, som agtes inbtaget til fri Raadighed, og at dettes Meddelelse om, at den foreskrevne Betingelse er opfyldt, og at der Intet findes mod Beregningen at erindre, kan thinglæses som Udkomst for Eieren til i sin Tid frit at disponere over dette Hartkorn som over Hovedgaardsjord. Naar Eieren saaledes ikke frit kan